

Ügyszám: NAIH-10518-2/2025.
Ügyintéző: dr. Berei Szonja
E-mail: berei.szonja@naih.hu
Tel.: 391-1412

Dr. Gergényi Zoltán
helyettes államtitkár
Igazságügyi Minisztérium

zoltan.gergenyi@im.gov.hu
levente.szabo@im.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra tekintettel kihirdetett veszélyhelyzeti rendeletek törvényi szintre emeléséről szóló T/11681. számú törvényjavaslatra a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételt teszem.

A törvényjavaslat 89. § (1) bekezdése tartalmilag ún. *ex lege* nyilvánosságkorlátozásra irányul. Noha a rendelkezés megfogalmazása szerint „*az [Infotv.] 27. § (5) bekezdésében foglalt – az adatok nyilvánosságának korlátozására vonatkozó – rendelkezésekre*” tekintettel alkalmazandó, e megfogalmazás normatív tartalma azonban homályos, annak alapján nem világos, hogy a rendelkezés mellett az Infotv. 27. § (5) bekezdése alkalmazandó-e.

A törvényjavaslat 89. § (1) bekezdése Infotv. 27. § (5) bekezdésében szabályozottaktól eltérően egyrészt a rendelkezésben meghatározott közérdekű adatok megismerhetősége korlátozásának időtartamát 30 évre emeli, továbbá – ugyancsak az Infotv. 27. § (5) bekezdésében meghatározottaktól eltérően – nem biztosítja azon, az alapjog-korlátozás alkotmányosságának alapvető garanciáját, hogy a szerv (adatkezelő) vezetője lefolytassa az ún. „közérdek-tesztet”, amely során a konkrét adatigénylés teljesíthetőségének vizsgálata során mérlegelni köteles, hogy a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú-e a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.

A mérlegelési és abból fakadóan az adatkezelőt terhelő indokolási kötelezettség biztosításának hiányában a javaslat álláspontom szerint nem felel meg az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatában meghatározott elvárásoknak, amelyet az Alkotmánybíróság e vonatkozásban így foglalt össze:

„Összességében tehát kijelenthető: az információszabadság korlátozása sohasem automatikusan, törvény erejénél fogva áll be: az mindig az adatkezelő döntésének közbejöttét igényli. Ez a kitétel tekinthető az információszabadság lényegének és fő garanciájának, amely mindhárom korlátozástípusra (minősített adat, döntést megalapozó adat és külön törvény szerinti elzárás) kiterjed. Törvény által közvetlenül adatot elzárni tehát alkotmányosan nem lehetséges.” {4/2021. (I. 22.) AB határozat Indoklás, [48]}.

A törvényjavaslat 89. § (2) bekezdése alkalmazza „a döntéssel összefüggő adat” fogalmát, de nem definiálja azt, így annak értelmezési tartománya parttalan – ezzel az előzőekben kifejtettek szerint az alkotmányossági követelményeknek nem megfelelő – nyilvánosságkorlátozásra ad lehetőséget. A szavak általánosan elfogadott jelentése alapján a döntéssel való bármilyen formális logikai összefüggés a nyilvánosság korlátozásához vezethet, vagyis lényegében a döntésen kívüli bármely olyan adat is, amely nem döntést megalapozó adat, hanem például már a nyilvánosság

előtt ismert, nyilvános forrásokból elérhető, korábban már közzétett adat.

Az Infotv. 27. § (6) bekezdése alapján a hatályos jogrend szerint a közérdekű adatok megismerhetősége korlátozható a döntés meghozatalát követően is, két esetben: 1. Ha azok jövőbeli döntés megalapozást szolgálják. 2. Ha az adat megismerése a közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése, illetve egyes bírósági eljárásokban való részvétele során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. Erre tekintettel a törvényjavaslat 89. § (2) bekezdésének szükségessége nem látszik megalapozottnak.

Ezen kívül a normaszöveg visszautal az (1) bekezdésre, amely 30 év korlátozásról rendelkezik, illetve az Infotv. 27. § (6) bekezdésére is, amely az Infotv. 27. § (5) bekezdésre visszautalva 10 éves időtartamról, így a rendelkezés nem felel meg a normavilágosság követelményének sem.

Mindezek mellett megjegyzem, hogy a döntést megalapozó, valamint a „döntéssel összefüggő” adatok nyilvánosság-korlátozásának a törvényjavaslatban 30 évben meghatározott időtartama a minősített adatok legfelsőbb kategóriája – a szigorúan titkos adatok – minősítése érvényességi idejének felső határával egyezik meg. A minősített adatok esetén azonban – a törvényjavaslatban foglalt szabályozással ellentétben – a minősítő a minősítési eljárás során folytatott mérlegelése során dönthet rövidebb érvényességi idő mellett is, az érvényességi idő meghatározását emellett a minősítés további feltételeinek fennállásával együtt egy titokfelügyeleti hatósági eljárás során köteles megindokolni.

Az információs szabadsághoz fűződő érdeknek a minősítési eljárás során történő figyelembe vételének szükségességét a 29/2014. (IX. 30.) AB határozat is elismeri, mely szerint a minősített adatok esetében a közérdekűség tesztet már a minősítéskor el kell végezni. A minősített adatoknál továbbá a szükségesség és arányosság kifejeződik az érvényességi idő időszakonkénti kötelező felülvizsgálatának előírásával is.

A törvényjavaslatban foglalt normaszöveg a „döntéssel összefüggő adat” fogalmának alkalmazásával és rendkívül tág értelmezési tartományával egyúttal alkalmas arra is, hogy megtörje az információs szabadság és az adatvédelem területén kimunkált azon alapelvet is, mely az adatelv és nem az iratelv szerinti korlátozást teszi lehetővé. A 32/1992. (V. 29.) AB határozat szerint ugyanis *„[a]z információk visszatartása (nyilvánosságuk korlátozása) nem vonatkozhat általában a dokumentumokra, iratfajtákra (előterjesztésekre, jegyzőkönyvekre). A nyilvánosság körének meghatározásánál a dokumentumok tartalmából kell kiindulni. Alkotmányellenes az olyan szabályozás, amely az iratokat nem tartalmuk szerint minősíti titkosnak.”*

Budapest, az elektronikus aláírás és időbélyeg szerint

Dr. habil. Péterfalvi Attila, elnök c. egyetemi tanár távollétében

Dr. Bendik Tamás
elnökhelyettes

Mellékletek:
Nincs.

Kérem válaszában hivatkozzon a levél ügyiratszámára!